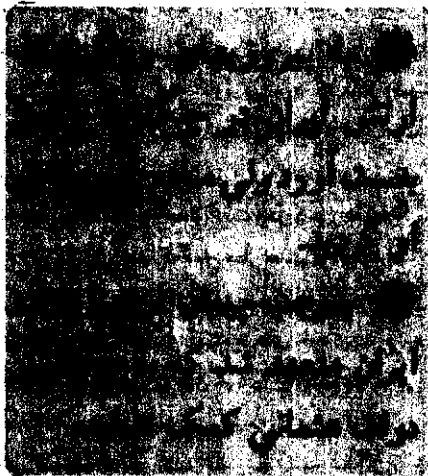

نگاهی به قراردادهای استعماری دور زمان قاجاریه (۲)

دولت استعماری انگلیس قرار میدهد همچنانکه از بند یک تا ۴ پیمان بر می آید، ایران بتواند وسیله ای در اختیار دولت انگلیس قرار می گیرد و مواد یک و دو پیمان استقلال ایران را زیر علامت سوال قرار میدهد و در واقع این انگلیس می باشد که بجای ایران تصمیم می گیرد که (ایران) با چه کشوری رابطه داشته باشد و با چه کشوری رابطه نداشته باشد و یا برای حفظ منافع انگلیس در خاورمیانه و هندوستان دولت ایران تن به چه حقارتهایی بدهد تا سلطه انگلیس بیشتر بر کشورهای تحت سیطره ادامه یابد. در قبال این امتیازهای بزرگ که

انگلستان برای خود، دست و پا میکند، متعهد میشود که افراد ارتش ایران را تربیت کند یا در صورت حمله روسیه به ایران به کمک ارتش فتحعلشاه بیاید. آنهم بوسیله نیروهای هندی، اینجا دیگر به واقعی استعمار عیان میشود که در صورت حمله روسیه به ایران نیروهای هندی بکمک ایران بشتابند و در صورت حمله فرانسه به هند ایران پیش فراول منافع انگلستان گردد. چنانچه مشاهده میشود، سیاستهای مزورانه انگلستان چقدر زیرکانه اعمال

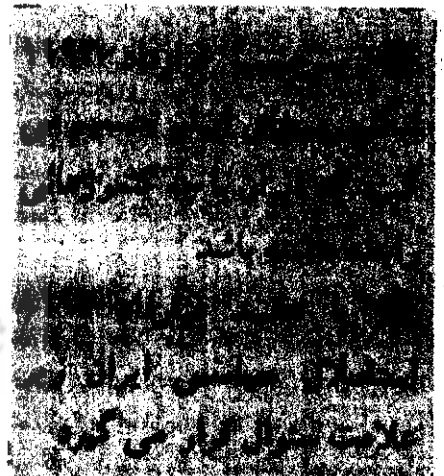
بریتانیا، ارتش ایران به کمک انگلیسها بشتابد
۵- تربیت افراد ارتش زیر نظر مریدان نظامی انگلستان یا کشورهای دوست آن صورت گیرد.
۶- در صورت حمله کشورهای اروپایی (منظور روسیه است)، به ایران انگلستان با اعزام نیروهای هندی به دولت ایران کمک کرده یا سالیانه مبلغی حدود ۲۰۰ هزار تومان بعنوان کمک، مالی به ایران بپردازد. همچنین در تجدید مرزهای ایران و روس مطابق پیمان گلستان که سال ۱۱۹۲ تعیین گردید به ایران کمک کند.
۷- انگلستان در امور داخلی ایران مداخله نکرده و کشور ایران به هیچ عنوان زیر اشغال نظامی انگلستان در نیاید.

در بند یک آمده، لغو کلیه قراردادهای کشورهای اروپایی دشمن انگلستان - واضح است که دو قدرت بزرگ دیگر آن روزگار روسیه و فرانسه می باشند که بر سر منافع خود با یکدیگر اختلاف داشته و هر کدام سعی در تصاحب منافع بیشتری برای خود بودند. چنانکه قبلاً دیدیم برای اسیر کردن یک کشور در دام خود راه های پس و پیش را قدرت های استعماری ابتداء قطع می نمایند تا در صورت بروز اختلافی فیما بین طرفین راه برگشتی برای آن کشور وجود نداشته باشد، لذا همچنانکه در قرار داد منعقد بین ایران و فرانسه نیز دیدیم یکی از شرایط قید شده در پیمان لغو روابط با قدرت رقیب خود در عرضه سیاست می باشد. (قطع رابطه با ایران با فرانسه در پیمان اول ایران و انگلستان).

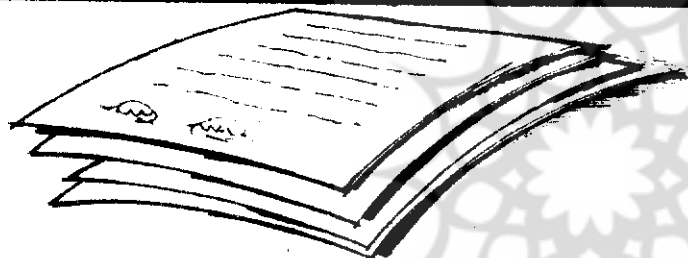
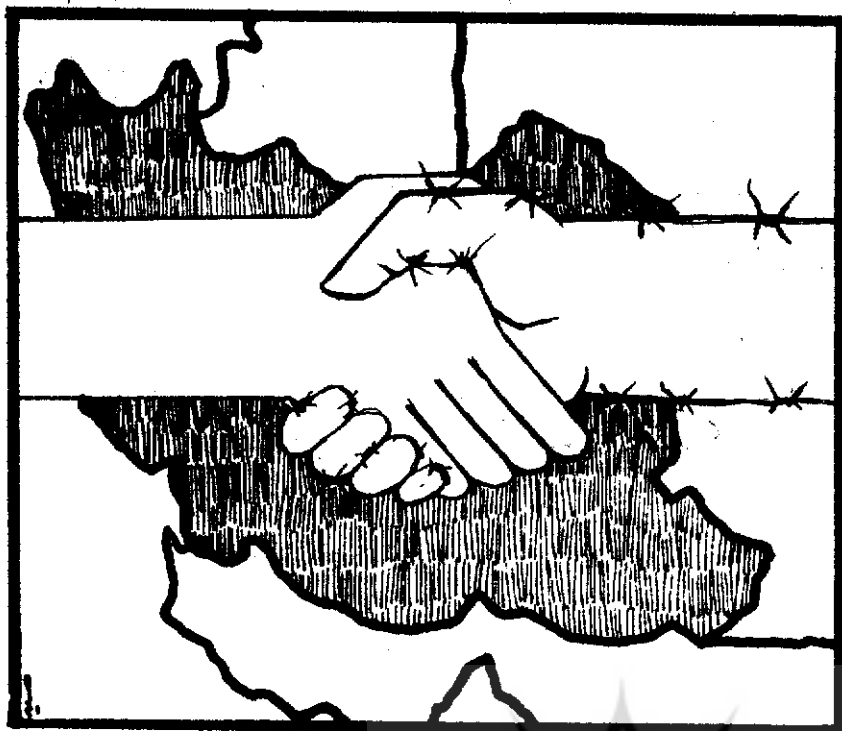
بند دو قرار داد مکمل بند یک می باشد، اینجا منافع انگلیس مطرح می باشد و از ایران خواسته تا اجازه ورود به نیروهای کشورهای اروپایی که منظور دولت فرانسه می باشد، جلوگیری نماید. بند ۴ قرار داد باز دیگر ایران را بصورت آنتی در اختیار

پیمان ایران و انگلیس سال ۱۱۹۳

بنهال عقد پیمان معروف گلستان نفوذ روسیه در ایران بیشتر گشت و این خود باعث هراس انگلیسها شد و انگلیسها بر آن شدند تا شاه را تشویق به حمله مجدد به روسیه کند و ضمناً قول دادند که همه گونه کمک به ایران نمایند. بدین خاطر پیمان تازه ای بین ایران و انگلیس در شهریور ۱۱۹۳ در تهران بین طرفین باامضاء رسید. این قرارداد نیز بر مبنای قرارداد سابق فیما بین ایران و انگلیس تنظیم گردید مفاد قرار داد بشرح زیر است:

- ۱- شاه ایران تمام پیمانها و اتحادهای منعقد با دولت های اروپایی دشمن انگلیس را لغو نماید
- ۲- ایران به هیچ یک از کشورهای اروپایی اجازه ورود ارتش هایشان را از ایران به هندوستان نخواهد داد
- ۳- فرمانروایان خوارزم و سمرقند را مجبور نماید که ارتش های دولت های اروپایی را به منظور اعزام به هندوستان به سرزمین های خود راه ندهند.
- ۴- هنگام جنگ بین افغانستان و هندوستان

میگردد، یعنی بدون دخالت نیروهای خود منافعش تامین گردد، بوسیله ایران یا هند، کشورهای استعماری از دیر باز همواره از اینگونه روشها استفاده کرده و میکنند و امروزه در شکل جدید آن استعمار نورا مشاهده میکنیم که امپریالیسم امریکا و دیگر همپالگهایش بدون دخالت مستقیم و از دست دادن نیروهائی، یک فرد سرسپرده ای از مردم آن دیار را بعنوان نخست وزیر یا رئیس جمهور برای ادامه غارتگری خود میگذارند تا بتوانند هستی آنکشور را با هزینه کمتری بقارت ببرند.

چنانچه در دنباله بند شش آمده، انگلستان حتی حاضر نیست که از وجود نیروهای هندی در قبال محله روسیه به ایران از ارتش ایران حمایت کند و لذا قید میکند در صورتیکه عدم ارسال نیرو از هند مبلغ ۷۰۰ هزار تومان به ایران کمک مالی نماید که مشخص است که چه رقم بزرگی میباشد؟

در قسمت آخر بند ۶ آمده در تجدید مرزهای سابق ایران و روس به ایران کمک نماید. بعدا مشاهده خواهیم کرد که با تحریک ایران به جنگ و عدم کمک و بلجرا در نیابردن تعهدات خود سبب میگردد تا دوباره قسمت زیادی از خاک ایران بروسیه ملحق گردد.

عباس اقبال مورخ ایران پیمان ۱۱۹۳ را ارزیابی کرده و می نویسد «این پیمان سیاست خارجی دولت ایران را زیر نظارت انگلیس قرار داد و دولت ایران با امضای این پیمان عملا استقلال سیاسی خود را از دست داد».

جنگ ایران و ترک و عقد پیمان ارض روم (۱۲۰۲-۱۲۰۰)

جنگ ایران و ترک بسال ۱۲۰۰ آغاز گردید، یکی از عوامل مهم در شروع این جنگ برخوردهای بی در پی میان دو کشور بود و چون مرزهای دو کشور مشخص نبود، نسبت به برخی از مناطق هر دو کشور ادعای مالکیت داشتند و عشایر دو دولت در مناطق مرزی بین دو کشور رفت و آمد میکردند. بسال ۱۱۹۹ فرماندار ارض روم برخی از عشایر فراری ایران امان داد و در خواست عباس میرزا مینی بر بازگرداندن آنها بجائی نرسید و علاوه براینها شکایات متعدده زوار ایرانی دایر بر تعدی و روشه گیری ماموران ترک در مکه و نجف و کربلا از زواران ایرانی باعث گردید تا زمینه آماده تر برای

کردستان عثمانی دخالت نکند و از یاری بکسانی که با دولت عثمانی قیام میکنند خودداری نماید
۳- ایران و ترکیه متعهد شدند که مرزها موجود را نقض نکنند (مرزهای قبل از جنگ)

۴- دولت ترکیه متعهد شد که به زائران ایرانی فشار وارد نیابد و همچنین از بازرگانان ایران هنگام عبور از خاک ترکیه بجز ۲٪ بهای کالا عوارض دیگری دریافت نکند.

۵- طرفین متعهد شدند که عشایر باغی و شورشی کشور دیگر را بخاک خود راه نداده و از آنها پشتیبانی نکنند.

چنانچه مشاهده میشود با پیروزیهای بزرگی که ایران در این جنگ بدست آورد در پیمان منافع و مصالحی آنچنانی برای ایران در نظر گرفته نشده و جز هنر دادن نیروهای زیادی منافع قابلی برای ایران قابل تصور نیست و اصلا به این می ماند که مشخص نیست جنگ برای چه بوده است.

در بند ۷ قرار داد آمده که ایران از یاری بکسانی که به دولت عثمانی قیام میکنند خودداری نماید. این بقیه در صفحه ۵۸

جنگ گردد، بویژه هنگامیکه کاروانی را که همراه یکی از زنان فتحعلی شاه عازم زیارت مکه بود ماموران ترک به خشونت بازرسی کردند. این مسائل باعث گردید که ایران جنگ خود علیه ترکها را آغاز نماید. به همین علت در پانز سال ۱۲۰۰ هجری شمسی، عباس میرزا با ارتش تحت فرماندهیش از راه خوی و چالدران به سرزمین کردستان حمله کرد، وان، با یزید و چند شهر دیگر را گرفت و ارض روم را به محاصره در آورد و قسمت دیگری از نیروهای مسلح ایران سلیمانیه و سرتاسر خاک ارمنستان و کردستان عثمانی را تا دیاربکر، اشغال کردند و سرانجام ارتش ایران به کرکوک و بغداد رسید و این شهرها را نیز به محاصره در آورد.

بعد از مدتی مذاکرات صلح آغاز و به امضای پیمان ارض روم منجر گردید. مفاد عمده قرار داد بشرح زیر می باشد.

۱- ایران سرتاسر زمین های تصرف کرده را به ترکیه باز گرداند

۲- طرفین متعهد به عدم دخالت در امور یکدیگر شدند و بویژه ایران متعهد شد در امور

لارستان - امت شهید پرور روستاهای لارستان
کمکهای نقدی و جنسی خود را که شامل پول نقد،
زینت آلات، مواد غذایی، پوشاک می باشد به جبهه
های اسلامیمان علیه کفر صدامی ارسال داشتند.

ما سرنوشت ...

رسیدن به بیمارانشان و سایر نیازها که برادران
جهادگر در آنجا حرکت می کنند همه گره گشایی
است و به فرمایش معصوم که قسم می خورد امام
باقر (ع) که اگر یک حاجت و نیاز مؤمن را بر آوری
بهرتر است از اینکه ده حج مقبول بجا آوری و شاعر
هم می گوید.

صدها فرشته بوسه بر آن دست می زنند که کار
خلق یک گره بسته واکنند و شما همه کارتان گره
گشایی است. امیدوارم که خداوند همه برادران
جهادگر و عزیز و همه مبارزین جبهه همامان و همه
کسانی که پشت جبهه فعالیت می کنند و ایثار می
نمایند. همه را توفیق دهد و در آینده نزدیکی با این
انسجام و هماهنگی، شاهد پیروزی نهایی باشیم. و
خداوند انتقام خون این مظلومین و بچه های کوچک
و مادران له شده و این زنهای آبیستن را که در زیر
آوارها تکه پاره می شوند، از این جباران و
ستمکاران بگیرد و سایه پربرکت امام عزیز ما را تا
ظهور ولی عصر مستدام بدارد.

نگاهی به ...

از ویژگیهای رژیم های استبدادی می باشد که از
کمک به نیروهایی که علیه حکومت استبدادی در
کشور دیگر می جنگند مخالفت نماید، تا کشور
دیگر حکومت اذیتناق خود را بتواند با سرکوبی
نیروهای مردمی آن کشور مدت بیشتری ادامه دهد
امتیازات بدست آمده برای ایران یکی عدم
فشار برزائران ایرانی و دیگر ندادن اجازه به عشایر
یاغی ایران که بخاک آن کشور میروند، می باشد.
واضح است هنگامیکه فتحعلی شاه حکمران این
خطه باشد و جنگ بیشتر بخاطر تندی ماموران
ترکیه با خانم ایشان باشد بهتر از این نیز نمی تواند
باشد. ادامه دارد

۸۰۱۰۰ تن، قند و شکر ۲۱۲۰ کیلو، کفش ۸۶۴۴
جفت، لباس گرم و اورکت ۷۳۱ دست، پارچه سفید
۲۲ طاقه، باند پزشکی ۴۵۲۸ کیلو، گونی خالی
۶۲۲۰۰ عدد.

اهواز - کمکهای نقدی و جنسی کارکنان مجتمع
فولاد اهواز و کارکنان کشت و صنعت کارون، که به
ستاد پشتیبانی جنگ جهاد شوشتر ارسال شد:
۲ عدد انگشتر و گردن بند طلا، ۱۲۶۷۰۰۰ ریال
پول نقد، ۱۶ کارتن کنسرو و مقدار زیادی مواد
غذایی.

ضمنا مبلغ ۲۴۲۹۰۰ ریال پول نقد نیز به ستاد
پشتیبانی جنگ جهاد در دزفول اهدا شده است.

دشت آزادگان - کمکهای نقدی و جنسی اهالی
منطقه دشت آزادگان را به ستاد پشتیبانی مناطق
جنگی ارسال شد بشرح زیر می باشد:

۱۴۵۲۰۴۸ ریال پول نقد، ۱۹۸۹ قالب صابون،
۸۸ بسته تاید، ۲۰ کیلو خرما، ۱۷۵۰ عدد گونی، ۲۰۰
عدد بشکه ۲۰ لیتری آب، ۸۳ عدد کلاه، ۶ صندوق
سیب درختی دو دستگاه وانت نیشان و یک نفر
بعنوان پنجرگیر انوموبیل.

خوزستان - کمکهای نقدی و جنسی بازاریان،
مدارس، نهادهای دوایر دولتی و اهالی آینده:
۲۳۲۱۶۶۵ ریال وجه نقد، ۴ حلقه انگشتری
طلا، ۴۸۲ عدد گونی خالی، ۴ راس گوسفند، ۲۱
گونی گندم و آرد، ۲۳۰ عدد شال گردن و کلاه، ۲۲
جفت دستکش و جوراب، ۷ کارتن مربا.

شوشتر - کمکهای نقدی و جنسی مردم
روستاهای عقلی، حران حران، گوریه، تخت قیصر و
چم کنار از مقطع شوشتر که به مناطق جنگی اعزام
شد.

۳۷۳۲۰ ریال وجه نقد، ۴ جفت گوشواره طلا، ۳
حلقه انگشتری طلا، ۵۸۰ کیلو قند و شکر ۶۳۰ کیلو
گندم و برنج، ۵۰ تخته پتو، ۳۰۰ کیلو تخم مرغ، ۷
راس گوسفند.

بندرعباس - ستاد پشتیبانی مناطق جنگی
جهادسازندگی هرمزگان فعالیت های یکماهه خود را
بشرح زیر اعلام کرد:

اعزام نیروی انسانی فنی ۱۷ نفر، ماشین آلات
۳۱ دستگاه، قطعات یدکی ماشین آلات ۷۷۲ قطعه،
ویدئو و رادیو ۱۰۵ دستگاه، پتو ۱۱۴۲ تخته، خرما